No. 239

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag en Maandag 6 en 7 October

BUITEN GEWOON TE ZEGELEN

1839

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den October.

De hertog *Decazes* is nog niet naar Madrid vertrokken. Men meldt, dat er eene driedaagsche correspondentie tusschen Bourges en het ministerie van buitenlandsche zaken plaats heeft, zulks doet gelooven, dat de heer *Decazes* belast zal wezen om te Madrid over de voorwaarden te onderhandelen, waaronder don *Carlos* aan zijne aanspraken op het koningrijk zou willen afzien. Nogt het schijnt hun uitgezonden zijn door *Carlos* elleswege, nog niet verstaan, daar bij zulke onderhandelingen men van hem vordert te bewilligen.

— De buitengewone hooge prijs van het brood heeft eene groote gisting onder de arbeidende volksklasse veroorzaakt. Door de waakzaamheid der autoriteit is de rust tot heden echter bewaard gebleven, terwijl men zich blijft vleijen dat de prijzen eerlang zullen dalen.

— Uit Toulon schrijft men, dat de maarschalk *Clausel* aldaar gewacht werd om zich naar Algiers in te scheepen, vervangende een twaalf of vijftiental geleputeerden hem zouden volgen.

— Uit Bourges wordt geschreven, dat don *Carlos* niet, zoo als eerst gezegd werd, binnenkorte, doch besloten was, maar dagelijks togten in een rijtuig in de omstreken doet.

— In het dagblad van Toulouse van den 1sten october leest men:

» Men schrijft ons, de grenzen van den 26sten september. Ten gevolge van de gebeurtenissen in Navarre, heeft de graaf van Espagne opgezien van door de zijnen vermoord te worden, het voornemen om in Frankrijk te wijken. Naar men zegt heeft hij bevel gegeven om de huizen van het dorp, Souris, te versterken en te crenaleren, met oogmerk om te doen gelooven, dat hij besloten is om zich tot het uiterste te verdedigen, maar men gelooft dat dit slechts eene list van hem is, om zijne troepen te beter te misleiden. Ook een der bladen van de hoofdstad verzekert dezelfde, dat de graaf van Espagne onderhandelingen aangeknoopt heeft, om zich te onderwerpen.

» Wij vernemen, dat de christinsche generaal *Carondolet* den 25sten te Campredon aan het hoofd van 2000 man troepen aangekomen trokken; en dat de karlistische kolonne die deze stad belegert, op de nadering dier troepen naar Ribas is getrokken."

Omtrent de overgave van Guevara wordt nader gemeld, dat dezelve ten gevolge eener overeenkomst heeft plaats gehad. De kommandant bleef eerst hardnekkig weigeren om het fort over te geven, maar moest ten laatste zwichten voor de vertogen eener deputatie van leden uit de beide partijen zamengesteld, die hem onder het oog bragten dat, na de voorgevallen gebeurtenissen, alle verdere wederstand nutteloos was.

In het manifest door *Maroto* uit Bilbao aan de Baskiers uitgevaardigd, en in den *Sentinelle des Pyrenées* van den 28sten September opgenomen, zoekt hij zijn gedrag te verdedigen met den wensch den hij koesterde, om de provincien aan den jammerlijken staat te ontrukken waarin zij verkeerden. De Voorzienigheid had de zege en de verheffing niet kunnen gedogen van geveinsde en eerzuchtige lieden die de Baskiers voor al hunne inspanningen en opofferingen slechts het schavot bereidden. Dit gevoelen ward algemeen door de lieden van doorgaat gedeeld, en werd hem bevestigd door de volmagten van de hoofden der divisiën en korpsen, waarvan hij de oorspronkelijke stukken ter verantwoording onder zich hield. Hij had echter ook de belangen van den pretendent niet vergeten, doch trotschheid en heerschzucht hadden zijne pogingen met ondank beloond en zijne hoop verijdeld. Van toen af moest er een kloek besluit genomen worden, of hij zou het slagtoffer geworden zijn van een tiranniek en verdelgend gouvernement. Hij had niet geaarzeld het eerste te kiezen om aan de provincien den vrede te geven; hij was niet weggevlugt, zoo als men had willen doen gelooven; physiek en moreel lijden had hem verhinderd aan het hoofd der troepen te zijn; hij had hen niet verkocht, want hij verachtte het goud; alleen had hij bij de onderhandeling gezorgd dat de karlistische troepen van de constitutionele zijde betaling kregen. Omtrent de onderhandeling zegt hij: »Bij de eerste zamenkomst die ik met den generaal *Espartero* had, waarden wij het niet eens ter zake der *fueros*, die niet verzekerd waren, en wij scheidden met oogmerk om de vijandelijkheden te hervatten; ik gaf daartoe de noodige bevelen en wees de punten aan die de troepen moesten bezetten; maar toen opmoette ik nieuwe moeijelijkheden, en tegenstand om te strijden; eene omstandigheid, die mij noodzaakte om de chefs te doen benoemen die naar het hoofdkwartier van *Espartero* moesten gaan, gelijk zij ook werkelijk deden, om definitief het traktaat te sluiten, waaraan ik geen ander deel nam dan het geteekende te ontvangen door de personen die ik hieronder zal noemen." — Aan het eind van het stuk geeft *Maroto* de namen op van een vijftigtal chefs en personen die tot het traktaat hebben medegewerkt en het geteekend hebben, alsmede eene procuratie door den kommandant generaal van Guypuzcoa, *Iturriagá*, uit naam der chefs onder zijne bevelen, aan *Maroto* gezonden.

Uit Madrid heeft men berigten tot den 26sten. In de cortes-zitting had de heer *Mendizabal* een voorstel gedaan, dat het gouvernement al de stukken mogt mededeelen, die de overeenkomst van Bergara voorafgegaan en gevolgd zijn. — In de zitting van den vorigen dag had de heer *Caballero* het rapport der commissie over het ontwerp der *fueros* uitgebragt. De discussie daarover zou waarschijnlijk den 28sten aanvangen en wel het eerst over de redactie van de minderheid der commissie, waarmede het gouvernement zich vereenigd had en dat inzonderheid door den heer *Olozaga* zou verdedigd worden. — Het ontwerp van wet voor eene amnestie zeide men dat weldra gereed zou zijn.

De Fransche gezant *de Rumigny* wordt den 27sten te Madrid gewacht.

— De notering was heden (3 *October*) ter beurs: 5 pCt. 110,85; 3 pCt. 81,55; Nap. r. 102,05; Sp. *Ardoin* 31 drie achtste; Pass. 7/8; 9. Diff. z. int. 8¾; Rom. L. 103¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 2den October.

Z. M. de keizer van Rusland is des namiddags van den 15den der afgeloopen maand te Moskou teruggekeerd, en heeft zich den volgenden morgen, vergezeld van den Grootvorst-troonopvolger, den grootvorst *Michaël*, hertog *Maximiliaan* van Leuchtenberg, de prinsen *Albert* van Pruissen, *Alexander* der Nederlanden en *Eugenius* van Wurtemberg, en vorst *Paskewitsch*, naar de kathedrale kerk op het Kremlin begeven; waar de Aartsbisschop van Moskou den Monarch ontving en hem met eene aanspraak begroette. Vervolgens heeft de keizer eenige openbare gebouwen bezocht en revue over een gedeelte der troepen gehouden.

— Prins *Metternich* en zijne familie worden te Coblentz verwacht, waar die staatsman geboren is en waar hij eenige dagen verlangt door te brengen. Volgens de verzekering van lieden die zich op den Johannesberg met den prins onderhanden hebben, heeft hij zich op de meest geruststellende wijze over den gunstigen afloop der oostersche kwestie uitgelaten, en gezegd, dat er ook al een oogenblik geweest was, waarin vrees was ontstaan, dat ten aanzien dier zaken de goede verstandhouding tusschen de groote Europesche Magten verstoord zou worden, men het nu in de hoofdzaak volkomen eens geworden was.

— De Zwitsersche Landdag heeft den 27sten dezer zijne zittingen geschorst, nadat men den vorigen dag omtrent pogingen tot eene bemiddeling der geschillen in Walliserland was eens geworden, tot welk einde eene commissie van drie personen, uit den boezem van den Landdag, gekozen is.

— Van de Montenegrijnsche grenzen wordt gemeld, dat de twisten over de grenzen tusschen Oostenrijk en Montenegro nog tot geene schikking hadden kunnen worden, in weerwil der zending en tusschenkomst van den russischen stafofficier en hofraad *von Tscheffkin*.

Deze is van zijne reis naar Dalmatie en Montenegro te Triest teruggekeerd en door de autoriteiten met veel onderscheiding ontvangen. — Montenegro werd door de buitengewone droogte die men aldaar gehad heeft, met een algemeenen hongersnood bedreigd.

— Van de turksche grenzen wordt nader van den 19den September gemeld, dat lord *Ponsonby*, bij de nadering van het ongunstig jaargetijde, bij de Porte aanzoek had gedaan, dat eene haven in de Marmerzee werd aangewezen, om er de engelsche en fransche vlooten te doen verblijven, doch het verzoek was afgewezen; de russische gezant *von Butenieff* had bij die gelegenheid zijne vroegere verklaring herhaald, dat hij Konstantinopel zou verlaten, zoodra een vreemd oorlogschip de Dardanellen invoer.

— Brieven uit Salonichi houden bijzonderheden over den vreeselijken brand aldaar op den 7den en 8sten. Dezelve was in een barbierswinkel ontstaan, en meer dan 1000 woningen waren door den brand in den asch gelegd, waaronder een dertigtal aanzienlijke huizen van Franken, de roomsche en griekschе kerk, enz. De brand had zeventien uren geduurd.

ENGELAND.

LONDEN, den 2den October.

Maandag heeft de koningin een geheimen raad gehouden, in welken de nieuwe secretaris van Staat voor oorlog, de heer *Macauly*, den eed als lid van dien raad heeft afgelegd.

Men zegt dat aan lord *Clarendon* het bestuur van de munt met zitting in den raad is aangeboden, maar dat hij deze beide betrekkingen van de hand gewezen heeft.

— Lord *Ebrington*, de onderkoning van Ierland, heeft, op zijne reis door sommige graafschappen, geweigerd de adressen te ontvangen, die de radikalen hem wenschten aan te bieden.

— Bij order in Rade zijn de havens van Windsor, Patsboro, Cumberland, Shelburne en Lunenburg, allen in Nieuw Schotland, tot vrijhavens verklaard.

— De jongste veertien dagen zijn beslissend geweest nopens den oogst, en die in het Noorden dezes rijks mag men nu als wel geslaagd aanmerken. De vrees, dat een slechte oogst nadeelig op de geldmarkt zou terugwerken, is daardoor ten minste weggenomen. Er heeft dan ook een belangrijke daling in den prijs der tarwe plaats gegrepen. Men houdt het er voor, dat de tegenwoordige prijzen zich zullen staande houden.

— Een der Engelsche bladen vermeldt, doch nog slechts bij gerucht, dat de Britsche zeemagt voor de Dardanellen met 8 of 10 linieschepen zal worden versterkt, ten einde de meerderheid te behouden boven de Fransche vloot aldaar; aan welker versterking te Toulon met onvermoeide vlijt gearbeid wordt.

— Uit Lissabon loopen de tijdingen tot den 23sten September. Men was toen nog weinig of niets gevorderd in het opsporen van de helhamels der onlangs ontdekte miguelistische zamenzwering. Het ministerie bleef nog ontetanderd, hoezeer niemand der daartoe aangezochten, in de tegenwoordige hagchelijke omstandigheden, zich met eene plaats in het bestuur wilde belasten.

Het plan om de cortes tot eene buitengewone vergadering bijeen te roepen, scheen geheel opgegeven.

— Op de kust van New-Jersey heeft den 30den Augustus een vreeselijke storm gewoed, waardoor veertien schepen vergaan en verscheiden menschen omgekomen zijn, terwijl ook op het land groote verwoesting is aangerigt.

— In brieven uit New-York leest men het treurig bericht, dat de groote en fraaije stoomboot *the Great Western* op het meer van Erie geheel een proef der vlammen geworden zou zijn.

— Te Montevideo is de president, in de woning van den secretaris der kamer van gedeputeerden, door vier bootswichten vermoord, die wellige dagen later zijnen zoon hetzelfde lot hebben doen ondergaan.

— Men heeft thans berigten uit New-York tot den 10den September, die over den staat der geldmarkt aldaar ongunstig luiden, en waarin de vrees doorstraalt, dat de meeste der Noord-Amerikaansche banken binnen weinige weken hare betalingen in geld zullen moeten schorsen.

— In de jongste berigten uit Oost-Indie wordt gemeld, dat de secretaris van Hasselt te Goa, op een bal te vermoord geworden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 4den October.

De nadere berigten uit Gent vermelden dat aldaar in den loop van den 2den nog ernstige tooneelen zijn voorgevallen. Middelerwijl het grootste gedeelte der werklieden zich voor het hotel van den gouverneur bevond, om denzen ambtenaar door eene deputatie een adres aan te bieden, had zich een andere hoop op de Vrijdagsmarkt verzameld, begon daar de straatsteenen los te maken en een aldaar gestationeerd detachement kurassiers met steenen te werpen; de troepen gaven daarop vuur, waardoor vier personen gekwetst werden. Piketten infanterie hielden de toegangen tot de gezegde markt en het stadhuis bezet, en werd een aantal personen gearresteerd. Den geheelen dag was overigens de stad in grooten staat van gisting. Patrouillen trokken bestendig de straten door; des middags werd van wege de stedelijke regering, die reeds van des morgens ten half vijf ure op het stadhuis bijeen was, eene proclamatie uitgevaardigd om de rust te herstellen, maar dezelve deed weinig uitwerking, want tegen den avond kwam wederom eene menigte volks op de been en drong naar de wapenplaats henen; de troepen gaven wederom vuur, hunne schoten in de lucht rigtende, hetgeen echter het volk terug deed deinzen. Intusschen werden de lantaarnen in een aantal straten verbrijzeld en bleef de menigte in de straten in beweging. Ten negen ure kwam er over den spoorweg eene versterking van troepen van het 11de regiment uit Termonde aan, en werd op de Wapenplaats gestationeerd, waar nu ook een zestal stukken geplant werden. Uit een kelder nabij de société *de la Concorde* zouden een paar geweerschoten op de troepen zijn gelost, hetgeen de soldaten aldaar deed binnen stuiven, doch men kon geen spoor van de daders ontdekken. Ten elf ure ging het volk langzamerhand uiteen, doch de patrouillen bleven den nacht door de straten doorkruisen. De meeste winkels waren den geheelen dag gesloten gebleven en de markten ledig.

De berigten uit Gent tot gisteren avond melden dat er almeer en meer troepen van onderscheidene punten waren aangekomen en de menigte door dezelve in toom gehouden werd. Men verzekerde dat de gouverneur der provincie naar Brussel was vertrokken om de belangen der fabrikanten en werklieden aan het gouvernement voor te dragen. De gouverneur had voorts eene proclamatie uitgevaardigd in denzelfden geest vervat als die der stedelijke regering. Men was in den loop van den dag begonnen de Vrijdagsmarkt weder te bestraten. Ten elf uze gisteren avond stonden de troepen nog op de wapenplaats gestationeerd en doorkruisten patrouillen de straten.

Ook de brieven van heden morgen over den spoorweg uit Gent ontvangen, houden, dat de rust door de ontwikkeling der militaire magt niet verder gestoord is.

Het gouvernement heeft in den loop van gisteren niet minder dan elf bataillons uit onderscheidene plaatsen over den spoorweg naar Gent doen vertrekken. Twee batterijen veld-artillerie, die naar Dixmuden op marsch waren, hebben in last bekomen om voorzeker te Gent te blijven; ook een eskadron guides, dat van Brussel naar Aalst was getrokken, heeft bevel bekomen, zich naar Gent te begeven.

Het ministerieel blad *l'Impédendant* vermeldt, dat er acht of negen personen te Gent door het vuur dat de troepen genoodzaakt waren te geven, zouden gebleven zijn, en er een groot getal personen gearresteerd waren. Hetzelfde blad berigt tevens, dat de oorlogsminister een besluit genomen heeft, krachtens welk een zeker getal verlofgangers onder de wapenen geroepen waren, ten einde de bataillons weder op eene sterkte van tusschen de 200 en 500 man te brengen.

Gisteren morgen is de raad van ministers onder voorzitting van den koning vergaderd geweest, zoo men meent ter zake der gebeurtenissen te Gent. Van dat in staat van beleg stellen der stad hoort men niet meer spreken.

— De Agiotins waren heden alhier en te Antwerpen tegen 27 en zestiende en ⅝ genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den October.

Gisteren heeft de generaal-majoor *Schurman*, die sedert den 1sten dezer aan den directeur-generaal van oorlog, den generaal-majoor *H. R. Trip*, ter assistentie is toegevoegd, en, zoo dikwerf dit noodzakelijk mogt zijn, in diens plaats zal optreden, zijne nieuwe werkzaamheden aangevangen; terwijl er des middags bij den generaal-majoor *Trip* een groot diner gegeven is, waarop vele hooge officieren genoodigd waren.

— Z. M. heeft den heer *C. G. Schultze van Houten* benoemd tot secretaris der colonnisse van administratie over de gevangenissen te Rotterdam, ter vervanging van jonkh. *N. J. Storm van 's Gravenzande*, aan wien, met behoud van het lidmaatschap der genoemde commissie, eervol ontslag uit eerstgemelde betrekking is verleend.

— Op dingsdag den 8sten dezer zal te Haarlem eene buitengewone vergadering der Staten van Holland gehouden worden, ten einde twee nominatien, ieder van drie kandidaten, op te maken, ter vervulling van twee bestaande vacatures in het provinciale hof van Holland.

— Het vijftigjarig bestaan van het Amsterdamsche 2de Departement der Maatschappij: *Tot nut van 't Algemeen*, zal, te Amsterdam, op Donderdag den 9den April 1840 en volgende dagen plegtig worden gevierd.

— Het Amsterdamsch *Handelsblad* behelst heden het volgend berigt:

» Particuliere berigten uit Paris, alhier ontvangen, bevatten onderstellen, dat aldaar tijdingen uit Madrid zijn bekomen, dat het als bijna stellig kan worden beschouwd, dat hoe de onderhandelingen ook mogen loopen, nopens de geldleening die het gouvernement sluiten zal, ter betaling van vervallene coupons der *buitenlandsche* schuld, en de coupon die met November aanstaande verschijnen zal, er eerst-

daags zal worden overgegaan tot het betalen der achterstallige coupons van de 4 pCts. schuldbrieven, *binnenlandsche*, welke sedert 1 April 1837 onbetaald liggen, en waarvan de laatste coupon den 1sten dezer vervalt, en zulks vooral om de mindere klasse in Spanje, die zeer vele van die effecten heeft, daar zij slechts eene nominale waarde van *f* 2,50 hebben, te vreden te stellen.

VAN DEN WATERSTAAT.

In het negende hoofdstuk der Grondwet, wordt het regt aangeduid hetwelk de onderscheidene kollegien, enz. hebben om onder toezigt van de Staten der Provincien, waaronder zij ressorteren, zoodanige werken te doen aanleggen, verbeteren of onderhouden, als strekken tot waterkeerigen of met den waterstaat in een regtstreeksch verband staan. Aan den koning is het oppertoezigt over dit alles aanbevolen. Het 222ste artikel spreekt over de reglementen der hooge en andere heemraadschappen, enz. en bepaalt dat de laatst goedgekeurde reglementen den voet van derzelver inrigtingen uitmaken. In den laatsten tijd is er, naar aanleiding van een voor het Hoogheemraadschap van Rhijnland gevoerd proces, een groote twist ontstaan, over de regtsmagt dier soort van kollegien, en over en weder is er veel geschreven, nu eens om aan te toonen, dat die kollegien geen regtsmagt uitoefenen, dan weer om hen die magt ten stelligste toe te kennen. Zelfs is dit onderwerp ter sprake gebragt in de vergaderingen van de afdeelingen der Staten-Generaal bij het onderzoek en de beraadslaging over de wijziging der wet van 18 April 1827, betreffende de organisatie van het regterlijk, en bij nader aandringen der sectien op nadere wijzigingen in het ontwerp van wet, houdende herziening van die van 18 April 1827, een nieuw artikel ingelascht, houdende: De regterlijke magt wordt (*onverminderd het regtsgebied over bepaalde onderwerpen, bij de grondwet of bij andere wettelijke bepalingen aan bijzondere collegien toegekend*) uitgeoefend door de kantonsgeregten enz. De twistappel lag onzes inziens daarin, dat de reglementen van sommige water- of dijkskollegien niet behoorlijk met den tijd waren veranderd, dat men hier en daar aan het geliefde oude was gehecht gebleven, zonder de bijzondere instellingen in harmonie met de huidige staatsinrigting te brengen. Bij het oppertoezigt dat den koning over alles wat den waterstaat aangaat is toebetrouwd, zou het wenschelijk zijn, dat dit toezigt leiden mogt, tot eene herziening van al die reglementen, en van derzelver in overeenstemming brenging met de wet op het regtswezen en met alle onze vaderlandsche instellingen alsook met het wetboek van strafregt dat aanstaande is. Ook dat artikel 222 der Grondwet geeft daartoe aanleiding, en het is te wenschen dat de heemraadschappen, dijkskollegien en soortgelijke collegien zich zullen beijveren om de inrigting hunner administratie zoodanigelijk te regelen, dat zij niet op zich zelve staan, en strijdig zijn met de geheele staats-huishoudelijke inrigting, en veelen dat wijzigingen besluiten mogten, dan gedurende procedures te moeten voeren, die tot onaangenaamheden aanleiding geven, waarvan voornamelijk de aandeelen der regtsvorderaars, onder welken naam van Dijkgraaf of anders bij de overtredingen mogt vervolgen, behooren afgeschaft en vervangen te worden door een vast tractement. Hoe minder willekeur hoe beter; maar ook hoe minder personeel belang in eene condemnatie van de zijde des regtsvorderaars, zoo veel meer vertrouwen wekkend en eerbiedinboezemend zullen de uitspraken van dergelijke collegien worden; te meer nog, wanneer zij de appellabiliteit van hunne uitspraken op gelijken maatstaf inrigten, als bij het algemeen burgerlijk regt is bepaald en vastgesteld. Geen regter en niet meer een administratief kollegie, dat zich eene regtsmagt toekent, behoort te schroomen dat men zich bij eenen hoogeren regter beroepe en dit beroep kan, naar de hoogte der poenaliteit, of aan de regtbanken van het arrondissement, of aan de hoven worden opgedragen. Wanneer de Grondwet eenlang zal herzien worden, zou het niet ondoenlijk toeschijnen, om aan artikel 222 die extensie te geven, dat binnen een te bepalen tijdsverloop alle reglementen zullen worden herzien, aangevuld en verbeterd, en in harmonie gebragt, ook ten opzigte van de uitspraken dergelijke collegien met de staatshuishoudelijke en met de wet op de regterlijke organisatie en de geheele wetgeving. Zóó doende zal men zich mogen verblijden, dat bezwaren worden weggenomen, die op meer dan één plaats drukken, en die aanleiding geven tot klagten en geen goed doende processen. Langs dien weg kan er voorzien worden, om op eenen betamelijken vrijen voet de huishouding dier administratien in te rigten of die inrigting te verbeteren; de centralisatie te verminderen, omdat men, door alles onderling met het algemeen bestuur in harmonie te brengen, dan des te vrijgeviger kan zijn. Het laat zich denken, dat het negende hoofdstuk der Grondwet daarom zulke uitgestrekte magt aan den koning heeft toegekend, om die harmonie te bevorderen. Jammer maar dat er geen tijd voor herziening de dier reglementen is bepaald geworden; dan waren, na een vijf-en-twintig jarig bestaan eener milde Grondwet, zoodanige afwijkingen van het algemeen regt, als bekend zijn geworden, niet meer bespeurd.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Nederlanden. — De verdienstelijke landschapschilder H. Voogd, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van de koninklijke Akademie van beeldende kunsten te *Amsterdam*, correspondent van de 4de klasse van het Koninklijk Nederlandsch instituut, enz., is op den 4 September ll. te *Rome* overleden. Hij was te *Amsterdam* geboren, en werd door de zorg van welwillende kunstminnaars naar *Rome* bevorderd, waar hij zich oefende, daarna vestigde, en grooten roem algemeen erlangde, dien hij steeds bijzonder aldaar handhaafde. De zucht naar zijn geboorteland, hetwelk hij dikwerf en gaarne bezocht, en het Nederlandsche, bleven steeds bij hem groot, gelijk hij ook door zijne vrienden en bekenden hier te lande, voor welke hij in meer dan een opzigt nuttig was, te regt zeer hooggeacht en bemind was, zoo wegens zijne verdiensten als kunstenaar, als wegens zijne hoedanigheden als mensch. — De heer Leemans, directeur van het museum van oudheden te *Leiden*, heeft in den *Letterbode* een berigt doen plaatsen, omtrent de onlangs voor dat Museum aangekochte Grieksche en Etrurische vazen uit de verzameling van den Prins van Canino (Lucien Bonaparte). Daarin leest men, onder anderen, het navolgende: » Zoo als zulks door de nieuwspapieren in der tijd is bekend gemaakt, had de Prins van Canino, aan wiens ijverige oudheidkundige onderzoekingen en delvingen de geleerde wereld zoo vele schatten der oudheid dank moet weten, in de vorige maand eene uitgezochte verzameling van beschilderde vazen, alle, zoo het schijnt, uit zijne eigene verzameling afkomstig, herwaarts doen overvoeren, en die te *Rotterdam*, in het entrepôt, ter algemeene bezigtiging opengesteld, met voornemen, om die, zoo zich voor dezelve liefhebbers mogten opdoen, stuksgewijze of in massa, voor bepaalde prijzen af te staan. Die verzameling werd ten behoeve van het Rijk aangekocht; reeds is zij in het museum te *Leiden* aangekomen, waar ik met behulp van mijnen ambtgenoot, weldra, gedurende eenigen tijd, op eene geschikte plaats, aan ieder die zulks verlangt, de gelegenheid zal trachten aan te bieden, om die te beschouwen. Derzelver volledige schikking met de daartoe behoorende stukken, die het Museum reeds bezit, zal eerst later kunnen geschieden, wanneer de omstandigheden zullen toelaten, de vier zalen der Grieksche en Romeinsche beelden (X en XI) en die der kleinere voorwerpen, behoorende tot het huiselijk leven der Grieken, Etrusken, Romeinen en Germanen (VIII en IX), geheel en al in orde te brengen en open te stellen. Het aantal der vazen uitmakende deze verzameling, bedraagt zes en negentig stuks, van welke acht en zestig den eigenlijk gezegden vazenvorm hebben; onder de overige zijn twaalf schalen met dubbele oren en hooge voeten, zeven kleinere fleschvormige vaasjes en negen kommen. Onder de eigenlijk gezegde vazen vinden wij eene verscheidenheid van vorm en bewerking, die schier van al de hier bovenvermelde afdeelingen de belangrijkste proeven leveren; terwijl sommige ongeveer 2½ voet hoog tot de vazen van de grootste soort gerekend moeten worden, van welke er twee en dertig in de thans aangekochte verzameling aanwezig zijn. De zes en dertig overige vazen zijn van middelmatige grootte. Zijn nu deze voorwerpen reeds belangrijk door de verschheidenheid van vorm, door hunne grootte, door het verschil van stijl, bewerking en door den volmaakten staat, waarin zij bewaard zijn gebleven, zij worden dit nog veel meer door de voorstellingen waarmede zij prijken, en door de opschriften en merken, die hunne waarde zoo zeer verhoogen. Wij tellen, voor zoo ver ons zulks bij het oppervlakkig overzigt daarover gedaan, ter kompas kwam, onder dezelve een aantal van ruim dertig met voorstellingen van Goden en Godinnen, benevens onderscheidene andere, welke betrekking hebben op de Bacchische mysterien. Onder de eerste verdienen, vooral drie Panathenaïsche vazen genoemd te worden. Uit de voorstellingen, ontleend uit de oude heldengeschiedenis, vermelden wij verschillende gevechten tusschen Centauren en Lapithen, tusschen de oude helden en de Amazonen, den dood van *Cycnus* (?). *Sisyphus* in de beneden-wereld, de vlugt van *Æneas*, *Triptolemus* van *Ceres* onderwezen in den akkerbouw. *Theseus* met den *Minotaurus*, *Hercules* met den drievoet van *Apollo*, *Iölaus* (?), *Europa* door den stier weggevoerd en andere. De overige leveren ons voorstellingen van gevechten, zich uitrustende krijgslieden, en andere uit het burgerlijk leven ontleend, terwijl wij op enkele dieren en andere ver-

sieringen van verschillenden aard afgebeeld vinden. Op een dertigtal lezen wij opschriften van meerdere of mindere uitgebreidheid, eigennamen, en op den bodem ingekraste merken. De catalogus van het Museum zal later, wanneer de geheele verzameling in orde zal gebragt zijn, van alles eene meer naauwkeurige inschrijving geven. —

In de *Vlissingsche Courant* werd dezer dagen het volgende gemeld: »Naar wij van goederhand vernemen, berusten in de verzameling van den heer LE CLERC (*Montagne des Aveugles*, n°. 884), te *Brussel*, drie deelen in folio, welke vroeger aan den heer MEERT, van *Bergen*, in *Henegouwen*, toebehoorden, en niets minder inhoudende dan het oorspronkelijk regtsgeding, tegen den ongelukkigen graaf VAN EGMOND gevoerd. Het bevat de acte van beschuldiging, de verklaringen der getuigen, de verdediging van den beschuldigde en eene menigte stukken, hiertoe betrekkelijk, allen van het uiterste belang, en tot nog toe onbekend gebleven. — De *Daguerreotype* heeft ook hier te lande navolging gevonden. De heer C. J. L. PORTMAN, te *Amsterdam*, heeft aangekondigd, dat de proeve van deze belangrijke uitvinding door hem in het bijzijn van eenige kunstkenners gemaakt zijn, welke dagelijks te zijnen huize (*Singel*, over de *Appelmarkt*), tusschen 1 en 3 ure, te zien zijn. Twee proeven der *Daguerreotype*, voorstellende gezigten van *Parijs*, zijn uit die stad voor de Tentoonstelling die thans te 's Hage geopend is ontvangen, en kunnen aldaar bezigtigd worden. — Naar men vermeldt is door den boekhandelaar D. GROBBE te *Amsterdam* een afdruk ontdekt van de zoogenaamde *Biblia pauperum*, gewoonlijk voor een voortbrengsel van de pen van LAURENS JANSZOON KOSTER gehouden, doch welks bestaan tot heden verborgen schijnt geweest te zijn.

Per AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (5 October) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53¼ ⅝, een zest. 53; ditto 5 pCt. 101 zeven zest., drie achtste; Kansbil. 25⅝, elf zest., ⅜; Am. Syndik. 4½ pCt. 95, 94⅝; Handelm. 173¾, ¼; O. Indie 5 pCt. 99, 98⅝; Ardoins 27⅞, 15/16, ½; Passive 8¼; Fr. uitgest. 9⅝, 9; oude Russen 103¾; Met. 103¼, ⅞; Mexico 26 drie achtste, ½; Columb 21½.

C. A. WIERCX,

op de Ginnekenstraat te Breda, Wijk B, N°. 55

recommandeert zich aan alle Kooplieden, welke op de in gemelde Stad te houdene ALLERHEILIGEN-MARKT, invallende den 1. *November aanstaande*, KRAMEN of LOODSEN benoodigd hebben. Dezelve kunnen even als vroeger, van eene prompte bediening verzekerd zijn, terwijl tot hun lieder naarigt is dienende, dat de LOTING voor de STANDPLAATSEN zal geschieden op Donderdag den 31. *October* te veren.

Tevens een ieders gunst en recommandatie.

J. B. WALLACH, *DENTISTE* uit de Residentie te *'s Gravenhage*, is alhier aangekomen ten dienste van zijne Geabonneerden. Hij is tevens te spreken of te ontbieden, om over de gebreken van MOND en TANDEN geraadpleegd te worden. Hij beveelt zich inzonderheid aan bij degenen, die verlangen KUNST-TANDEN ingezet te hebben, welke hij verzekert, dat even goed gedaan zijn als de natuurlijke. Hij trekt ook KIEZEN of TANDEN, op eene bijzondere en behendige wijze, als ware het glad de Kroonen er van weg zijn; zuivert ook TANDEN, maakt dezelve, wanneer zij plomberen, ook holle KIEZEN, vervangt verder alle gebreken dier aard behoorende.

Is gelogeerd op den Haagdijk, Wijk C, N°. 146, bij

WALLACH.

Op WOENSDAG 9. October 1839, PUBLIEKE VERKOOPING in de GROOTE VERKOOPZAAL op de *Veemarkt* te *Breda*, van MEUBILAIRE GOEDEREN, BEDDEN, KAGCHELS, VEURBAARDEN, eenige AFBRAAK en PLANKEN.

Daags te voren te zien.

FINALE VERKOOPING.

Op Maandag den 14. October 1839, des namiddags om 3 ure, zal te *Gorinchem*, in het Logement *den Hooiwagen*, finaal publiek worden verkocht:

1°. Den zeer schoonen hoogomkaden Buitenpolder genaamd den *OUDEN KAYERWAARD*, gelegen onder en wel nabij het Dorp *Werkendam*, alsmede nabij de Dorpen *Giessendam* en *Hardinxveld*, bestaande in extra goede HOOI- of WEILANDEN, groot volgens kadastrale meting 28 Bunders, 79 Roeden, 24 Ellen; zijnde de Kade beplant met een groot aantal WILLIGE en IPENBOOMEN, met ⅔ in het opgemelde Polder staande HUIS, SCHUUR en verder GETIMMERTE, en in het ERF, de MOESTUIN daarbij behoorende, te zamen groot 31 Roeden, 52 Ellen, belendende Oost den diepen *Bevert*, West de Heeren J. HANSUM, R. DEKKER en J. BLOKLAND, Zuid gemelden Heer J. BLOKLAND, en Noord den Heer JI. SWETS, aan de groote *Westkil*.

Ingezet op . . . . . ƒ 23,500,00.

2°. Een perceel GRIENDLAND, gelegen onder *Werkendam*, in den *Koopwaard*, groot volgens het Kadaster 1 Bunder, 89 Roeden, 05 Ellen, belendende Oost den Heer JAN BLOKLAND, West de Weduwe LODEWIJK BLOKLAND, Zuid JAPENSLOOT, en Noord den Heer REINIER DEKKER JZ.

Ingezet op . . . . . ƒ 1030,00.

3°. Een perceel GRIEND-, RIET- en ZANDLAND, genaamd den *Jongen Kivitswaard*, gelegen mede onder *Werkendam*, op de groote *Westkil*, groot volgens kadastrale meting 6 Bunders, 10 Roeden, 30 Ellen, belendende Oost en West gemelde *Kil*, Zuid zekere *Sprang*, loopende tusschen den voorschreven *Kivitswaard*, en Noord de diepe *Geut*.

Ingezet op . . . . . ƒ 4300,00.

4°. Een HUISJE, gemerkt C. N°. 24, gelegen onder *Giessendam*, binnendams aan den Dijk, met een perceel BOUW- en THINLAND daarachter, in het 11e *Weer*, aan de oostzijde van hetzelfde weer, te zamen groot volgens het Kadaster 19 Roeden, 60 Ellen; belendende Oost de Erven van den Heer [illegible], West *Halcensteeg*, Zuid voormeld *Huisje*, en Noord het eerstvolgende perceel.

Ingezet op . . . . . ƒ 745,00.

5°. Een perceel extra goed WEILAND, gelegen onder *Giessendam*, binnendams in het 11e *Weer*, strekkende van het zuidelijk voorgaande perceel *Boudaan*, en van de Erven van den Heer EMMERAT Wassoqui, Noordwaarts tot den Eigendom van gemelde Erven van den Heer WISBOOM, groot volgens kadastrale meting 1 Bunder, 75 Roeden, 20 Ellen.

Ingezet op . . . . . ƒ 1350,00.

6°. Een achterste buiten TIENDWEG (HOOLAND), gelegen als voren, in het 11e *Weer*, beland Oost TARCUS VERSTRAAT, West CORNELIS BISSCHOP, Zuid de *Griendweg*, en Noord de Erven van den Heer LEENDERT WISBOOM, groot volgens het Kadaster [illegible] Bunders, 30 Ellen.

Ingezet op . . . . . ƒ 650,00.

Nadere informatie te bekomen ten Kantore van den Notaris B. VAN EMDEN te *Gorinchem*, en bij W. VAN DER EEST, te *Werkendam* residerende, alsmede ten huize van den Heer J. BLOKLAND JZ., te *Hardinxveld*.

VENTE PUBLIQUE

DE ROGNURES SALÉES

D'AMERIQUE.

Les Courtiers soussignés exposeront en vente publique Samedi 12 Octobre 1839, à 2½ heures de relevée, à l'Entrepôt Royal d'Anvers, par ordre de Monsieur Eg. VAN REGEMORTEL et en presence des huissiers EGENAERT et SCHUERMANS:

Env. **50,000** *kilogrammes*

ROGNURES SALÉES

DE MONTEVIDEO,

Importées par le navire *Elize*, capt. Frantz, à l'adresse de M. Eg. VAN REGEMORTEL.

La MARCHANDISE sera visible la veille de la vente, et s'adressant aux Courtiers.

J. M. GRISAR,

FELIX GRISAR, ees.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers